

[Svend Haugaard.]

Jeg er enig med hr. Robert Christensen i, at den skal man måske tage lidt lemfældigt på. Jeg tror ikke, man skal fastholde denne grænse alt for kategorisk, især ikke når det gælder de almindelige skolefag. Det er ret forskelligt, hvornår modenheden indtræffer, og det er langt fra givet, at netop 18 år er den rette grænse for alle. Jeg tror altså, man skal praktisere denne bestemmelse med en vis forsigtighed.

Endelig kan der være grund til at pege på det vigtige i, at ungdommen bliver tilstrækkeligt repræsenteret i de forskellige råd og udvalg. Jeg er klar over, at man i høj grad har haft dette i tankerne, og det har også givet sig udslag i lovforslaget; men der er alligevel enkelte områder, hvor der er grund til at tage det op til drøftelse. Og så bør vi nok i det hele taget drøfte, om de mange nævn og råd er den mest praktiske form eller der bliver tale om en for stor overbygning. Også de økonomiske konsekvenser vil vi meget gerne tage op til drøftelse i udvalget — de er jo ret betydelige.

Der bliver, hvis dette lovforslag gennemføres, rige muligheder for fritidsundervisning og fritidsbeskæftigelse for alle aldersklasser. Måtte de blive vel brugt!

Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til alle lovforslagets hovedlinjer, men ønsker en række spørgsmål — dels dem, jeg her har nævnt, dels en række enkeltheder — gennemdrøftet i et udvalg.

Diderichsen: Må jeg i anledning af hr. Poul Dams bemærkning om oplevelse og fællesskab sige, at jeg f. eks., hvis jeg skulle gå på aftenskole, nødigt ville gå på en aftenskole, hvis der på programmet stod, at faget hed „oplevelse“. Jeg mener med denne lidt outrerede formulering, at det jo ikke er en statslig opgave at skaffe folk oplevelser; sagen er naturligvis den, at det ved en sådan undervisning er lærerens — og også elevens — opgave gennem det arbejde, som gøres i undervisningen, at nå til en sådan oplevelse, at stoffet fængsler og uddybes. Der drives i vore dage en vis afgudsdyrkelse med disse begreber: oplevelse og fællesskab, som jeg gerne vil benytte lejligheden til at protestere imod.

I øvrigt kan jeg slutte mig til meget af

det, som de foregående ordførere har sagt og navnlig følte jeg mig i mange stykker ganske enig med hr. Bendix, hvis indlæg på mange måder var anlagt efter de samme linjer, som mit indlæg vil følge; det kan måske bl. a. have den fordel, at jeg kan fatte mig i lidt større korthed, end jeg egentlig havde tænkt mig. Også jeg ville nemlig gå ud fra dette med navneforandringen, som virkelig er meget tidstypisk, for det er jo sådan, at fritiden breder sig, og derfor kræver den nye initiativer både — og navnlig — fra befolkningens egen side og også fra lovgivningsmagten. Derfor er det vigtigt at komme i gang med tilpasningen til de nye forhold, men — det vil jeg da gerne føje til — med bibeholdelse af de bedste i dansk folkeoplysning, ungdoms- og børnearbejde og omfattende ikke mindst det frivillige ikke-honorerede arbejde på disse felter, udført af folk, der på mange måder har virket som pionerer for det, som nu sker. Derfor er det lovgivningsmagten opgave at give tilbud. Vi skal opmuntre, men vi skal ikke tvinge, og vi skal heller ikke slå noget af det eksisterende værdifulde i stykker.

Der er i almindelighed grund til at anerkende den betydelige indsats, som de to lovforslag repræsenterer. Liberalt centrum vil gerne medvirke positivt til at forme denne lovgivning på bedste måde. De nye dannelser, der foreslås indført, finder vi værdifulde, f. eks. specialundervisningen for de handicappede i ungdomsskolen, de nye interessegrupper i fritidsvirksomheder for skolesøgende børn og unge og de rigt varierede former for voksenundervisning videste forstand — loven nævner jo ikke mindre end 8 forskellige punkter. Dertil kommer, også som værdifulde ting, supplerende kulturelle arrangementer og ikke mindst folkeuniversitetsvirksomheden, der her får sin naturlige plads i rammer, hvori den hører hjemme; desuden de omtalte brevschooler og fritidsundervisningen for søfarende. Der er her tale om et virkelig rigt forgrenet, folkeligt oplysende arbejde, som vi kun kan støtte.

Efter således i al korthed at have ydet lovforslagene al honnør vil jeg gerne frem sætte nogle mildt kritiske bemærkninger til overvejelse.

Det må vist være rigtigt at betragte lov